

ЯНГИ ИШ ЎРИНЛАРИ — ЯНГИ ИМКОНИАТЛАР

2 ▶

Хусан ШАРИПОВ,
Ўзбекистон халқ артисти:

4 ▶

ЯХШИЛИКНИ
КЎП КЎРДИМ

БЕКИТИЛГАН
“ЮК”

ёки оналар
саломатлигидаги
тафовутлар ҳақида

5 ▶

ЗИЁРАТГОҲ
ИСТИРОҲАТ БОҒИ 8 ▶
ЭМАС-КУ!

Мақсад ХАБИБУЛЛАЕВ
(ЎЗА) сурат-лавҳаси.

— Шундай дориломон, тинч-осойишта, инсон қадри баланд бўлган бугунгидек кунлар ўз-ўзидан келмаган, — дейди Қорақалпоғистон Республикасининг Амударё тумани Боғ маҳалласида умргузаронлик қилаётган Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси, “Жасорат” медали соҳиби, 91 ёшли Йўлдош ота Ортиқов. — Муҳтарам Президентимизнинг узоқни кўзлаб олиб бораётган оқилона сиёсати самараси бу. Яратганга минг қатла шукрки, шундай фаровон кунларни кўриш насиб этди.

Муҳтарам юртдошлар!

Оилангизнинг яна бир сирдош, дилдош дўстига айланиб қолган
севимли газетангизга обуна давом этмоқда!

Обуна индекси — 176

ҲИКМАТ

Учта нарса ҳеч
қачон ортга қайт-
майди:

Айтилган сўз,
отилган ўқ,
ўтган вақт.

Халқ нақли

Янги иш ўринлари — янги имкониятлар

Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, Ўзбекистон Халқ демократик партияси, "Микрокредитбанк" акциядорлик тижорат банки ўзаро ҳамкорликда жорий йилда янги иш жойлари ташкил этиш, аҳолининг кенг қатлами, айниқса, касб-хунар коллежлари битирувчилари ва хотин-қизлар бандлигини таъминлашга ҳисса қўшиш мақсадида қўшма қарор имзолади.

Ушбу қўшма қарорда белгиланган вазифалардан келиб чиқиб, шу йилнинг 7-8-апрел кунлари Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши ва партиянинг Олий Мажлиси Қонунчилик палатасидаги фракцияси ташаббуси билан "Микрокредитбанк" акциядорлик тижорат банки, Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси ҳамкорлигида оилавий тадбиркорликни ривожлантириш, янги иш жойларини ташкил этиш, аҳолининг кам таъминланган қатлами, касб-хунар коллежи битирувчилари ва хотин-қизларнинг банк хизматларидан фойдаланиш имкониятларини янада

кенгайтириш мақсадида Сирдарё вилоятининг Боёвот ва Сирдарё туманларида "Янги иш ўринлари яратиш, касб-хунар коллежи битирувчилари ва хотин-қизларнинг бандлигини таъминлашда микромолиявий хизматлардан фойдаланиш" мавзусидаги амалий семинар ташкил этилди.

Семинарда Олий Мажлиси Қонунчилик Палатаси депутати, ЎзХДП фракцияси аъзоси Шухрат Турсунбоев, "Микрокредитбанк" акциядорлик тижорат

рат банки республика бошқаруви кредитлаш департаменти бош мутахассиси Фарҳод Олимжонов, Республика Хотин-қизлар кўмитаси раиси ўринбосари Гулнора Маруфова, Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши раиси ўринбосари, иқтисод фанлари доктори, профессор Шарбат Абдуллаева, "Микрокредитбанк" акциядорлик тижорат банки республика бошқаруви раисининг маслаҳатчиси, иқтисод фанлари доктори, профессор Ашур Қодировларнинг маърузалари тингланди.

Тадбир сўнггида 30 нафардан ортиқ коллеж битирувчилари ва тадбиркор аёлларга имтиёзли кредитлар олиш ҳуқуқини берувчи сертификатлар топширилди.

Тадбир доирасида "Микрокредитбанк" акциядорлик тижорат банки томонидан аҳолига хизмат кўрсатиш, кредитлар беришга доир банк кўргазмаси ташкил этилди.

**Бекзод ЭШМИРЗАЕВ,
ЎзХДП Сирдарё вилоят
Кенгаши матбуот котиби.**

СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРЗИ

"АНДИЖОН БАҲОРИ":

ҒОЛИБЛАР САРАЛАНДИ

Андижон вилоят хотин-қизлар кўмитаси, вилоят ўрта махсус касб-хунар ва халқ таълими бошқармалари, Олий ўқув юртлири, вилоят футбол федерацияси ва Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси вилоят филиали ҳамкорлигида хотин-қизлар ўртасида спортнинг оммавийлигини ошириш ҳамда уларнинг соғлом бўлишларини таъминлаш, бўш вақтларини мазмунли ташкил этиш мақсадида анъанавий "Андижон баҳори" турнири бўлиб ўтди.

Тадбир аввалида вилоят ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар кўмитаси раиси Манзураҳон Юнусова сўзга чиқиб, бугун юртимизда ёшлар, айниқса, хотин-қизлар спортга катта аҳамият берилаётганлигини алоҳида таъкидлади.

Турнирда 16 та қизлар жамоаси ғолиблик учун ўзаро беллашдилар.

Кўтаринки кайфиятда ва муросасиз кечган мусобақанинг якуний натижаларига кўра, олий ўқув юртлири ва касб-хунар коллежлари ўртасидаги мусобақаларда Андижон давлат университетини жамоаси, болалар ва ўсмирлар спорт мактаблари жамоалари ўртасида эса Улуғнор тумани болалар ва ўсмирлар спорт мактаби жамоаси 1-уринга лойиқ деб топилди.

— Бу каби мусобақалар бизларни жисмонан чиқитиради, ўзимизга бўлган ишончини мустаҳкамлайди, — дейди Улуғнор тумани БЎСМ жамоаси қатнашчиси Саодат Тўхтасинова. — Мазкур турнирда кўплаб тенгдошларим билан дўстлашдим. Шундай мусобақаларнинг тез-тез ўтказилиб турилиши биз ёш спортчиларнинг ўз устимизда ишлашимиз ва изланишимизга катта туртки бўлади.

Турнир сўнггида ғолиб ва совриндорларга эсдалик совгалари топширилди.

**Миролим ИСАЖОНОВ,
Андижон вилояти.**

Опалик ва қайноналикнинг бурчи, масъулиятини бирдек елкасига олган Сарви опа Холмуродовага Наманган вилоятининг Янгиқўрғон туманидаги Хадикент маҳалласида кўпчилик ҳавас билан қарайди.

— Маҳалла фуқаролар йиғинида салкам 18 йил фаолият юритган бўлсам, шу муддатнинг 13 йилини маслаҳатчи сифатида ўтказдим, — дейди Сарви опа. — Икки ой аввал пенсияга чиқдим. Маҳалладаги ҳар бир хонадон аҳли билан ака-ука, опа-сингилдек дилдош, елкадош бўлиб ишладим. Бу иш жуда мушкул вазифа. Ўйланг, ажралиш арафасида турган оилани қайта тиклаш учун қанча ҳаракат қилинади. Керак бўлса қийинсиз, баъзан ялинишга тўғри келади. Ҳаётий воқеаларни мисол келтириб, ёшларнинг оиладаги масулиятини англашларига ёрдам бериш лозим. Ҳозир ҳам уйда тинч ўтирганим йўқ. Энди оилаларни яраштирув комиссиясида фаолман.

Баҳорда ҳаммаёқни ободлаштиришга ҳаракат қилаямиз. Маҳалламиздаги 2745 та аҳоли нафақат ўз уйини, шунинг билан бирга кўча-ю гузарларни ҳам тозалаш, кўкаламзорлаштиришда ҳамжиҳатлик билан меҳнат қилишмоқда. Маҳалламиздаги 102 нафар кексанинг 27 нафари 80 ёшдан 94 ёшгача бўлган нуронийлар. Уларнинг ҳолидан хабар олишга ҳаракат қиламиз. Ҳамиша панднасихат, ўғитларига суяниб иш тутамиз. 94 ёшли Меҳри ая Жўрабоева, 92 ёшли Норпошша ая Абдуганиеваларнинг ибратли ҳаёт йўлларини ёшларимизга ўрнатиб кўрсатсак арзийди.

Юртимизнинг барча

Ватан маҳалладан бошланади

ФИДОЙИЛАРДАН БИРИ

худудларида бўлгани каби Хадикент маҳалласида ҳам шу кунларда Наврўз шуқуҳи ҳукмрон, сумалек сайлалари аҳолининг меҳроқибат ришталарини янада мустаҳкамламоқда. Кексалар бундай фаровон кунларнинг қадрига етмоқ улуг саодатлигини таъкидлаб чарчашмайди. Мевали дарактлар ўтқизиш сирлари, ҳаётий тажрибаларидан сўзлашади. Экилган дарактнинг мевасидан бошқалар баҳраманд бўлса, соясида салкинласа ва ҳатто гули ифорида туйса ҳам катта савоб шу, дейишади.

Сарви опанинг оиласида ҳам кўчат ва гул экиш анъанага айланган. Опа тўртта келинни ёнига олиб, набиралари билан ҳовли атрофини яшатиш тараддудида тиним билмайдилар. Ҳар бир гулни, ниҳолларни экишда момоларимизди тилаклар айтиб, бунинг фарзандларига ҳам ўргатади.

— Инсон ҳаёти ҳам бир кўчатга ўхшайди, ён атрофдагиларимиз яши ишларимизни кўриб баҳраманд бўлишса, эзгуликларимиздан севинчга тўлишса, шу-

нинг ўзи файзли умр мазмунини белгилайди. Мурғак қўлларида даракт кўчатларини ушлаб турган набираларимга қараб болалари Чингиз ака шу кунларни кўрганларида қанчалар хурсанд бўлишларини тасаввур қиламан. Икки ўғлим Ватанимиз сарҳадларини кўриқлаш йўлида фидойилик кўрсатиб хизмат қилишмоқда. Яна иккиси кишлоқ хўжалиги ишлари билан банд. Шукри, тўрт ўғилни ўқитиб, кам бўлмадик, — дейди Сарви опа қувониб.

Қадрдон оиласининг, қолаверса, аҳил маҳалладошларининг кўнглидан бирдек жой олган тиниб-тинчимас бу фидойи аёл шу гўшанинг тўй-маърака, маросимларида ҳам бошқош. Демак, Сарви опа Холмуродова каби меҳрибон, катта ҳаёт тажрибасига эга хотин-қизларимиз бор экан, маҳалла аталмиш улуг масканда азалий қадриятлар мустаҳкам илдиш отаверади.

**Нигора ЎРОЛОВА,
"Оила ва жамият"
муҳбири.
Наманган вилояти.**

Мурувват

МЕҲР КУНДА КЕРАК

Наврўз янгилини, яша-риш ҳамда гўзаллик байрами бўлиши билан бирга меҳроқибат ва эзгулик тантанаси сифатида ҳам мамлакатимизда кенг нишонланади.

Юртимизда мана шу бетакрор айём шуқуҳи кезиб юрган кунларда Қашқадарё вилояти адлия бошқармаси вакиллари Китоб туманидаги 5-Меҳрибонлик уйига ташриф буюрдилар. Ушбу масканда тарбияланаётган болалар учун барча шароитлар яратилган. Мураббий ва тарбиячилар болажонлар атрофида парвона. Меҳрибонлик уйи ҳовлиси байрамона безатилган. Болажонларнинг шўх мусиқа ва рақслари тантананага янада файз бағишлади.

— Бу ерда 92 нафар бола таълим-тарбия олади, — дейди Меҳрибонлик уйи директори вазифасини бажарувчи Шахло Обидова. — Наврўз байрами муносабати билан вилоят адлия бошқармаси вакиллари совга-саломлар билан келиб, болалар кўнглига шодлик улашганликлари барчамизни қувонтирди. Улар нафақат кийим-кечак, балки ўзлари билан болаларга меҳр ҳам олиб келдилар.

Китоб туман фуқаролик далолатномаларини ёзиш бўлими мудири Сарвиноз Абдуллаеванинг таъкидлашича, виллоятдаги ФХДБ бўлимлари мудирилардан иборат вакиллар Меҳрибонлик уйидаги болаларга яратиб берилган шарт-шароитлар билан яқиндан танишдилар.

— Мен қалби мурғак болажонларнинг истеъдоди, билими ва санъатига қойил қолдим, — дейди Қарши туман ФХДБ бўлими мудири Наврўза Абдурахмонова. — Болажонларга устоз ва тарбиячилар бор меҳрини бериб, келгусида етук мутахассислар бўлишлари учун билим ва тажрибаларини аямаяптилар.

Тадбирда Меҳрибонлик уйида ташкил этилган "Маржона" болалар бадий тўғараги иштирокчилари ижросидаги байрам дастури намойиш этилди.

**Шавкат СУЛТОНОВ.
Қашқадарё вилояти.**

Хар доим шундай бўлади. Онам (Фарғонада буви дейишадди) бизни келди дегунча, мўъжазгина уйимиз нурга тўлиб кетади. Бувижоним билан бирга сўлим Фарғонанинг, ўзим туғилиб ўсган қадрдон Бувайданинг илиқ нафаси кириб келгандек бўлади. Шодланиб кетаман, яшариб кетаман. Мехрибонимнинг мушки анбар ислари келиб турадиган иссиққина бағрида бир зумда ўзимни боладай ҳис қиламан. Соғинчим бувиимнинг дийдори билан қонади. Ўзи билан олиб келган ота ҳовлимизнинг мевалари, ҳаммамиз яхши кўрадиган қантак ўрикнинг ўзи териб, устига дока ёниб, сояда қуритган туршасидан, юлқалўстли бодом, ёнғоқдан, узоқ турганидан юмшаб қолган хурмодан менинг улушимни ажратади. «Қолгани опанга, жияларингга, бир сиқимдан бўлса ҳам ҳаммангизга етсин дейман-да. Қишлоқдагиларга ҳам бердим, бу сизларнинг тийишингиз» дейди.

...Бувим ота-онасидан эрта етим қолган, уларни эслолмайди ҳам. Билгани — отаси душанбеллик, онаси бухоролик эканлиги. Отаси урушда ҳалок бўлган, бувимни аммаси «Ёлғизгина инимдан ёдгор» деб, Бухородан қизин олиб кетишга келган раҳматли бобомизнинг ота-онасигаям бермай, ўзи катта қилган. Ёшлигида кўп касал бўлганлиги учунми, 3-синфдан кейин: «Майли, биздан ҳам бирорта ўқиман чикса чиқар», деб мактабга қўйишмаган. Аммо меҳнатда қаттиқ тоблашган. Аммаси ва унинг икки фарзандига хизмат қилган.

Ўтган асрнинг 50-йилларида аммаларини «марказ» буруғи билан Тожикистондан Фарғонага, Бувайдага жўнатишади. Ўша пайтларда отам ҳарбийдан эндигина келиб, ҳўжалиқда ҳисобчи бўлиб ишлаб юриб, сочлари кўнгирик, қош-кўзлари қоп-қора қиз — бувимни яхши кўриб қолади. Аввалига аммаси бувимни оддий оилага бергиси келмайди. Аммо отамнинг гапидан қайтмаслигини кўргач, рози бўлади. Шундан кейин аммасининг фарзандлари бувим билан алоқаларини узадилар. Икки ўртада бувим жуда қийналади, етим боши билан бу ўзи тақдир зарбаларига қарши туради. Шунданми, бир умр онасини қўриш армони билан яшади. Опаларим эсларини таниб, қўлидан ёзиш-чизиш келиб қолганда бувимнинг онасини кидириб хат ёзмаган жойлари қолмаганди. Аммо ҳеч ердан дараги чиқмади. Бувим бўлса доим: «Қанийди, онамни бир марта кўрсаму, кўкрагига бошимни қўйиб ўлсам, армоним йўқ эди», деб ийғларди.

ДУНЁДАГИ ОНАЛАРНИНГ ЭНГ ЯХШИСИ

Бувим қирқ икки ёшга кирганда укам Элёржон туғилди. Тўнғичи ўғил ва кетма-кет олтита қиздан кейин умидини узиб, кеч бўлганда кўрган ҳомиласини олдиришга бўлганда отам қаршилиқ қилган экан. Шунда бувим: «Назира билан Наргиз қизларингиз туғилганда, дўхтирларга суюнчи ҳам бермагансиз, номусларга ўлганман. Нима бўлса ҳам олдираман», дебди. «Сен менинг айтганимни қилгин, ўғил кўрасан, бутун касалхонанга ўз қўлим билан ош дамлаб бераман», дебди отам. Хуллас, укам туғилиб, ҳаммамизга овуноқ бўлди. Ушанда мен биринчи синфга бориб, эсим кириб қолганди. Ҳар кеча бувим укамнинг бешигини тебратиб алла айтар, аллага қўшиб бутун дардини, хаётини қуйларди...

Бувим бутун армону изтироблари аламини меҳнатдан оларди. Бир пилла чой ичиб дам олганини, кеч-қурун қачон ётиб, сахарда қачон уйғонганини сездасдик. Баъзан кечалари уйғонганимда ёки кўрпача қавиб ўтирган қайси биримизнинг йиртилган кийимимизни тикаётган бўларди. Бунинг устига бувим туман марказий касалхонасида фаррош бўлиб ишлар, кўпинча кунора навбатчилик қиларди. Ўз бурчини ҳалол, сидқидилдан адо этгани учун шифокору ҳамширалар бувимни эъзозлаб, «Зайнаб ая» деб қақришарди. Яна денг, шунча юмушлардан ортиб, ҳар баҳорда ипак қурти боқардик, кеч қузгача даладан қўсақ олиб келиб, кечаси билан чувиб чиқардик.

Ўйлаб кўрсам, бувимнинг бутун хаёти маҳалламиз билан чамбарчас боғлиқ кетган экан. Кимнинг кўзи ёриси ҳам, келин туширса ҳам, бетоб бўлса ҳам бир бориб йўқлашни қанда

қилмайди. Хотираси шу даражада ўткирки, қайси маросимда кимнинг қатнашмаганига аниқ билади. Ҳатто ҳозир ҳам кимнингдир янги тушган келинини қақирмаганини, кимнингдир тўйига касал бўлгани учун дастурхон қилиб узатолмаганидан афсусланади. Опаларим бўлса: «Буви, ҳеч ким сиздан ҳозир ҳафа бўлмайди, боришингизнинг ўзи дастурхон», дейишади. «Шундай дейсизлару, ҳаммамнинг ўз ёртни бор-да», деб қўяди ҳалиям...

Отам мироб бўлиб ишлар, ниҳоятда ҳалол инсон эди. У киши ҳам бирор кун бекор ўтирганини эслолмайман. Баъзида гузарда ошналари билан ошхўрлик қилиб турарди. Қўли очик, меҳмоннаво, улфатчиликни ҳис кўрарди. 1996 йилнинг январида... бир кунда отамдан айрилиб қолдик. Кеч-қурун ухлагига ётган отам, эрталаб уйғонмади. Бу мусибат бувимни анча чўктириб қўйди. Кам эмас, қирқ йил катта рўзгорнинг оғир юкини бирга торган қадрдон кишидан қутилганда айрилиб қолганига анча вақт кўнिकолмади. Етимликда кўнгли ярим бўлиб ўсган бувимнинг энди энг яқин меҳрибонлари биз эдик. 2004 йилда эса оиламиз бошига яна бир оғир ҳудулик тушди: тўнғич фарзанд Эмин акам 48 ёшида хасталаниб, оламдан ўтди. Тўрт боласи етим қолди. Ушанда катта қизи Нозима ўн етти ёшда, кичиги Нодира саккиз ёшда эди. Бувимни қучоқлаб юпатаман: «Аллоҳнинг иродаси, найлож, тақдир экан, сиз унинг ашолмаган умрини ҳам болаларига тиланг, икки қизини узатдик, Улугбекни уйладик. Шириндан-шакар эвараларингиз бор, шуларнинг шукронасини қилинг». Бувим оғир хўрсинади. «Шуқур қиламан болам, аммо

Хотира саодати

Меҳнат билан ўлчанар умр

Барқ уриб яшнаб турган атиргулнинг қирқилиши, натижада сўлгин ҳолга келганини кўраемиз. Қанчалик ноҳуш манзара, шундай эмасми? Бизнинг мактабимизда ҳам ҳар жиҳатдан намуна бўлган, доно, зукко ҳамкасбимиз, ўзбек тили ва адабиёти фани ўқитувчиси Гулчехра Бобоева бедаво дард туйфайли ҳаётдан эрта кўз юмганда ҳамма қай-қуға чўмди, десам муболага эмас.

Гулчехра ўқитувчилик касбини улуг тутиб, шу соҳада узоқ йиллар ишлаган, эл-юрт орасида обрў қозongan отаси Бектўра ака ва онаси Феруза опага ҳавас

қилиб муаллималикка меҳр қилибган эди. «Мен ўқувчиларимда гўзаллик, бадий ижодга муҳаббат уйғотиш учун фақат дарслик билан чекланиб қолмайман, дав-

рий матбуот нашрлари, адабиётларни ўзлари қизиқиб топишларидан заъқ оламан» — бу фикр Гулчехранинг фаолиятида алоҳида ўрин тутарди. Шунинг учун ёш муаллима «Ўзбекистон Республикаси халқ таълими аълочиси» нишони билан тақдирланган. Беш йил муқаддам Сурхондарё вилоят педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти филологик таълим кафедрасида тайёрланган «Мактабларда

Зулфияжоним хаёти ва ижодини ноанъанавий усулда ўтиш» рисолати жорий йилда ҳам унинг ҳамкасбларига қўл келди.

Инсон хаёти қанча йил яшагани билан эмас, балки қандай умр кечиргани билан ўлчанишини ҳисобга олсак, Гулчехра озолаб шогирдлари қалбда ўчмас из қолдириди. Унинг хотираси жамоадошлари, маҳалладошлари ди-лида умрбод сақланади.

Шакаррой ФАРМОНОВА, Жарқўрган туманидаги 2-умумий таълим мактаби ўқитувчиси.

ўзи ҳам шу кунларни кўрса бўлмасми», дея кўз ёшларини артади. Бу қутилмаган йўқотишдан кейин бувим тез-тез касалликка чалинадиган бўлиб қолди. Шунга қарамай, 2006 йилда Элёржон билан муборак ҳаж сафарига ҳам бориб келдилар.

Қиш келиши билан ҳавонинг заҳлиги соғлиғига ёмон таъсир қилади. Тоза табиатли эмасми, уйда бир жой кўнгилдагидай бўлмаса ҳам унаб қўяди ёки ҳовлига чиқиб, шамоллаб қолади. Шунинг учун уч-тўрт йилдан бери совуқ тушди дегунча онаи-зоримни Тошкентга олиб келаман. Бир неча кун она-бола узоқ дардлашамиз. Ишдан келишим биланок: «Ассалому алайкум, дунёдаги она-ларнинг энг яхшиси, зерикмайгина ўтирибсизми», деб қучиб оламан. Бу сўзларни эшитиб, нузли чехраси янада ёришиб кетади.

Бувимнинг ажин босган юзлари-га термуламан. Пешонасига йўллар солган бу чизиклар не-не ҳасратларнинг ёзиғи экан. Хурсанд бўлиб қулса-да, кўзларининг туб-туби мунгли, маъёс. Гоҳида бир нуктага узоқ термулиб қолади. «Нимани ўйлаясиз» дейман секин. «Ҳаммангизнинг кўрпа-тўшагингизни ўзим қавидим, бирортангизни кўриб бегонанинг қўли тегмади. Худога шуқур, набираларимизни ҳам қўлим тегди. Энди сенинг ўғилларингнинг кўрпачаларини қавиш ҳам насиб қилармикан», дейди. Баъзан ич-ичимдан бувимнинг йил сайин қариб бораётганини, ўтган йилдан бери, ҳанса тутаётганини, ўн қадам юрса хасираб чарчаб қолаётганини кўриб эзиламан.

Бошидан не-не кунларни ўтказиб, бугун саксонини қоралаб қолган онажоним — барибир аёл-да, қошидан ўсма, кўзидан сурма, қўлидан хинасини узмайди. Агар уйда бор бўлса, эрталаб ўсма қўяди. Агар бирор жойга бормокчи бўлса, бир кун аввал қўлларига хина қўяди. Баъзида: «Анави ширин атирингдан битта шишачага қўйиб бер», дейди. «Идиши билан сизга» дейман. Дуо қилади. Отам қизлари кўп бўлгани учун ўсма, хиналарни мўл экарди. Ёшлигимиздан бувим ҳар қанча иши кўп бўлса ҳам тонгда ўсма қўйишга ўрганган. Бу одат бувимдан опаларимга ҳам юққан.

...Баҳор келиб кунлар ҳам анча исиб қолди. Бир кун оқват пишираётсам, бувим хина қўйишни бошлади. Чунки ўша куннинг эртаси Фарғонага жўнаши керак эди. Яна бир ҳафтаги-на қолинг, Наврўзга Бухорога олиб бораман», десам, кўзларида ёш қалқиб: «Жон-жон деб борардим, лекин қишлоқни, укангнинг қизларини жуда соғиндим-да», деди...

Мана, бувимнинг Бувайдага кетганига ўн кун бўлди. Энди на уйга, на қўчага сигамаман. Кўнглимга чироқ ёқса ёришмайди. Шунақа ўрганиб қолган эканманки, ҳеч кўниколмаяман. Хо-нага қираман. Онажоним ястаниб ўтирадиган диван бўм-бўш. Ёстиқлари жилдини алмаштираман, бувимнинг ҳузурбахш ҳиди кетиб қолаётгандек туюлгани учун тегмадим. Сахар тўхтаб, қаҳва ичиш учун сут пиширдим. Қаҳвани завқланиб, оғзини куйдириб-қуйдириб ичиши кўз олдимга келиб, чуқур хўрсиниб қўяман. Телефоним жиринглайди. Соатга қарайман, 6.30. Телефон экранда «онагинам» деган ёзувини кўриб, шошиб қоламан. «Ассалому алайкум, дунёдаги оналарнинг энг яхшиси», дейман. «Вой, бувигинанг ўргилсин, болам, туғилган кунинг муборак бўлсин! Илоё, юзларга киргин», дейдилар. Бўғзимга нимадир тикилади, гапиролмайман. Кўнглим бирданга ёришиб кетди, қирқ бешга тўлган бўлсам-да, ҳали ҳам бола эканлигимдан хурсанд бўлиб кетаман...

Уттиз йиллик умрини Муқимий номидаги Ўзбек Давлат музыкалий драма театрига бағишлаган, театр сахнасидаги, кинофильмлардаги, сериаллардаги ҳамда бир қанча ҳажвий кўрсатув ва эшиттиришлардаги роллари билан санъат мухлисларига манзур бўлган Ўзбекистон халқ артисти, "Меҳнат шухрати" ордени соҳиби Хусан Шарипов билан суҳбатлашгани у киши яшаётган хонадонга бордик. Бизни оила бекаси Хатира она очик чехра билан қарши олдилар.

Хусан ШАРИПОВ,
Ўзбекистон халқ артисти:

ЯХШИЛИКНИ КЎП КЎРДИМ

— Хусан ака, шундай томошабинларни биламизки, неча йиллардан бери театрга боришни қанда қилмайди, ҳар бир янги спектаклни, албатта, бориб кўради. Уларни театрга етакловчи куч нимада ўзи?

— Театрда актёр бўлиб ишладим, труппа раҳбари, кейин директор лавозимларида фаолият юритиб, одамларни кўп кузатдим. Театримизнинг ҳам доимий мухлислари кўп бўлган ва ҳозир ҳам шундай. Уқувчи катта романи бир неча кунлаб ўқийди. Театрда эса мана шу роман ёки қисса асосидаги драматик асар бир неча ойлар давомида репетиция қилиниб, сайқалланади ва томошабин ундан ўзига ибрат олади. Маънавий озуқа, болаларим тарбияси учун дарс оламан, сабоқ чиқараман, деган кишигина театрга боргани маъқул. Сиз айтган ашаддий шинавандаларни театрга етаклайдиган куч, сеҳр шундаки, улар бу даргоҳга ўзларининг маънавий дунёсини бойитгани, ибрат олгани борадилар.

— Сизни юртимизнинг ёшу қариси бирдек танийди. Ижодий сафарлар давомида Ўзбекистонимизнинг барча гўшаларини айланиб чиққангинизни кўп бора айтгансиз. Сизни шу даражага етказган инсонлар кимлар бўлган?

— Биринчи ўринда ота-онам! Санъат институтига кирмоқчи бўлаётганман. Лекин отам раҳматли тиш-тирноғи билан қарши. Аразлаб уйдан кетиб қолганман. Ангренага бориб ётоқхонада икки кун турдим. Онам раҳматли менинг кетиб қолганимга кўрққанидан битта гиламчани ёқиб юборган эканлар. Шундан сўнггина отам институтга киришимга рухсат берганлар. Яна бир гап: улуғ шоиримиз Гафур Ғулومнинг қизи Олмосхон билан бир синфда ўқиганамиз. Қизлар 15 кунда бир кўйлак алмаштирса, Олмосхон ҳар куни ҳар хил кўйлак кийиб келарди.

Унинг бу ишига гашим келган эканми, ёки синфдаги қизларнинг нафсониятига тегмасин, деганманми, ишқилиб, узун сочини партанинг ўриндиғига боғлаб қўйдим. Танафус бўлганида Олмосхон ўрнидан тураётиб йиқилиб тушди. Йиғлаб, уйга кетди. Ҳовлиси мактабимизга жуда яқин эди. Бир маҳал баланд бўйли, қадди-комати келишган Гафур Ғулум: "Қани ўша зўравон!" деб кириб келсалар бўладими. "Менман!" дедим олдинга чиқиб. Қулоғимнинг тагига чунонам тарсаки туширдик, гангиб кетдим. Лекин йиқилмадим. Қулоғимнинг тагига "шавла" қайнаганининг аламига хохолаб қулдим. Гафур Ғулумнинг жаҳли чиқиб: "Нега куласан?" дедилар. "Мени Гафур Ғулум ургани учун кулаётганман!" дедим яна илжайиб. У киши менга хайрон бўлиб қараб турди-турди-да, қўлини силтаб кетди. Қайга борсам, шуни гапириб бераман ва "Мени Гафур Ғулум ургани учун шу даражага эришдим", деб юраман. Кейинчалик ҳам машҳур шоир билан яна 2-3 марта кўришганмиз.

— Сўнгги йилларда сиз бош роллардан бирини ижро этган кўп қисмли "Жиблажибор" телесериалини томошабинларимиз катта қизиқиш билан кўришди. Эшитишимизча, ўша сериалдан кейин соғлигингиз ёмонлашди...

— Йўқ, унеча чап оёғим ва чап қўлим "кета бошлади". Инсултни бошдан ўтказдим. Сценарийни олиб келишганида яхши эдим, ўқидим, маъқул бўлди. Айрим жойларига ўзгартиришлар киритдим. Бир неча кун ўтиб, яна шу савил қолгур касаллик хурж қилди, касалхонада ётиб даволандим. Бир куни режиссёр келди. Ўрнидан туриб, аҳолимни кўрсатдим: "Чап томонга оғиб кетаятман, ўйнай олмайман, мени нега тушунмаятсизлар", дедим. Ишонишмади ва мени олиб кетишди. Тасвирга олиш майдончасида ролни ижро этаётганимда яна чап томонга оғиб кетаятман. "Мени камар

билан ўтирган жойимга боғлаб қўйинглар", дедим ва тизимча билан боғлаб қўйишди. Режиссёрлар шундан кейингина соғлигим ёмонлиғига ишонишди ва раҳбарларга кириб, мени бошқа актёр билан алмаштириш кераклигини айтишибди. Шунда масъуллардан бири: "Шукур Бурхонов ва Соиб Хўжаевни биласизлар. Шукур Бурхонов сахнага милтиқ олиб чиқиб, "Ҳозир отаман!" деса, бир неча томошабин ўриндиқ тагига кириб кетарди. Агар Соиб Хўжаев "Отаман!", деса, одамлар қотиб-қотиб қуларди. Лекин иккаласи ҳам "Отаман!" деган биргина сўзни айтарди. Мана, уларнинг кучи нимада! Бу ролда Хусан акадан бошқасини кўрмайман. У ўзидан кўшадими, сўкадими, уришадими, нима қилса ҳам бу ролни ундан ўтиб ўйнайдигани йўқ", дейишибди. Хуллас, Аллох куч-қувват бериб, ролимни ижро этишга киришдим. Юра олмасам ҳам ролимни 90 фоизини ўрнимда ўтириб, ижро этганман... Тик туриб юрадиган кадрларда менинг кийимимни, дўппимни кийган, гавдаси, бўйи менга ўхшаш одам орқа томонлама ижро этган.

— Сиз бу сериалда ўта фарибгар, одамларни алдаб, кўрқитиб пулини олиб қўйишдан ҳайиқмайдиган кимса ролини ижро этгансиз. Шундай одамларнинг характери қайдан олгансиз?

— Актёр зоти ўта қизиқувчан, яхши маънодаги "ўғри" бўлиши шарт! Шаҳарма-шаҳар, қишлоқма-қишлоқ кездим, одамларнинг феъл-атворини кузатдим. Тўқчиликни ҳам, йўқчиликни ҳам кўрдим. Унг қўли билан бировага пулларини бериб қўйиб, чап қўли билан ололмаганларни кўрдим. Ўзим ҳам шуларнинг тузоғига тушдим.

— Хусан ака, ота кетаётган одам пиёдага, пиёда одам эса ётиб қолган беморга қараб шукрона айтиши керак экан. Сиз нималарга шукур қиласиз?

— Ёшим анча жойга борди. Аммо: "Мен касалман, қариб қолдим, энди буюёғига нима иш қиламан, нимани кўраману, нимани кўрмайман", деб сира афсус қилмаганман. Мен бу ҳаётда яхши одамларни кўп кўрдим, ёмонларни кам кўрдим. Ёмонлар эсимдан чиқиб кетди, аммо яхшилар ёдимда қолди. Ҳасад қилиб яшамадим, фақат ҳавас қилдим. Ҳавас қилиб яшаган одам бу дунёда барака топади, бири икки бўлади. Мана, Хатира аянғиз билан 52 йилдан бери бирга яшаб келяпмиз. Артистнинг рафиқаси бўлиш осон эмас. Ўғлим ва қизим бир оилаб мени кўришмасди. Роса соғинишарди. Аянғиз театрга тикувчи бўлиб ишлади. "Санъаткор" ресторанини очганимда ҳам ёнимда турди. Бахтли яшашнинг сири нимада, деб сўрашади биздан. Ҳамма гап ишонч-да! Агар ўзаро ишонч бўлса, оила — жаннат, аксинча, нақд дўзахнинг ўзгинасига айланади. Шукурки, тинч-тотувликда икки фарзандни вояга етказдик. Ўзларидан тинчи бахтли бўлиб кетишди. Набиранаримиз, эвараларимиз бор, бир-биридан ширин. Шулар учун шукрона айтаманда. Яна бир нарсани орзу қиламан: Дунёдан ўтиб кетганимдан кейин ҳам одамлар мени эслаб юришса, менинг дадам ҳам шу одамга ўхшаса эди, деб ҳавас қилишса...

— Хусан ака, санъатга умрини фидойи қилган ёши улуғ санъаткор, ота сифатида ёшларга қандай маслаҳатларингиз бор?

— Ёшларга тилакларим шуки, ҳеч кимга муҳтож бўлманг, ўзингизни ўзингиз боқаришини ўрганинг, суҳанингизни ширин қилинг, ота-онангизга оғирлигингиз тушмасин, мустақил бўлинг, илм олишдан чарчаманг, энг муҳими, тинч ҳаётимизнинг қадрига етинг!

Меҳринисо ҚУРБОНОВА
суҳбатлашди.

САРИН — "сарин" сўзи тилимизда "тоза", "янги", "оромбахш", "салқин ва ёқимли" деган маъноларни англатади.

Умида бир маромда шовуллаган куз ёмғирининг сарин салқинидан сал ором топгандай бўлди, бўшашиб, креслога чўкди.

Асқад Мухтор

КУНДУЗ ВА ЮЛДУЗ — аввал "юлдуз" сўзининг "йилт" сўзидан келиб чиққанини таъкидлаб ўтгандик. "Кундуз" сўзи ҳам бу сўзга яқин. Маҳмуд Кошғарий изоҳига кўра "кундуз" сўзи "кун ёруғи" деган маънони англатади. Шундан келиб чиқиб, "юлдуз" сўзи "йилт этган ёруғ" маъносини ифодалайди деб фараз қилиш мумкин.

Қуёш яширинган бўлса ҳам кундузнинг ёруғлиги ҳали тамом сўнмаган эди.

Ойбек

ҒОЯ — бу сўзнинг ўзаги "мақсадни белгилади" маъносини билдириб, "чек-чек-гара", "поён", "мақсад", "интилиш", "байроқ" маъноларини англатган. Ҳозирда бу сўз кишиларнинг дунёқарашлари асосларини ташкил этувчи, одамларни мақсад сари етакловчи фикр, тушунча, тасаввур рамзи сифатида ифодаланади.

Эзгу ғоялар инсониятни азалдан маънавий ҳалокатлардан сақлаб келган.

Журналдан

МАЪНАВИЯТ — бу сўз ахлоқий ҳолатлар, барча ахлоқий нарсалар, хусусиятлар, инсониятнинг фалсафий, ҳуқуқий, илмий, бадиий, диний, қалбий ва шу каби тасаввурлари ва тушуналари мажмуидир. "Маънавият" сўзининг туб илдиши "маъно" сўзига бориб тақалади.

Маънавият — инсоннинг, халқнинг, жамиятнинг, давлатнинг куч-қудратидир. У йўқ жойда ҳеч қачон бахт-саодат бўлмайди.

Газетадан

Эшқобил ШУКУР
тайёрлади.

«Grand Mercuriy» СТИР 204873274 қўшма корхонаси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 3 июлдаги 327-сонли қарорига асосан тугатилаётганлиги сабабли корхонанинг таъсис ҳужжатлари, давлат рўйхатидан ўтганлиги ҳақидаги гувоҳнома, думалоқ муҳр ва бурчак штамплари бекор қилинади. Давлолар қуйдаги манзилда қабул қилинади. Тошкент шаҳар, Олмазор тумани, Қорасарой кўчаси, 269 уй. Тел. 140-94-30.

БЕКТИЛГАН “ЮК”

Саломатлик — туман бойлик

ёки оналар саломатлигидаги тафовутлар ҳақида

...Аёл келинига зимдан назар ташлади, унинг юкли эканини дарҳол ҳис қилди. Кўнглида ажиб туйғулар уйғонди, ўзининг шу пайтдаги ҳолатини ёдга олди. Ҳомиладорлиги аниқ бўлганда ўзини қандай бахтиёр ҳис қилганди. Аммо қайнонасининг бир оғиз гапи бу бахтиёрликни чилларчин қилиб юборган эди: “Қўпам ўзини эзи бўш қўйманг! Кейин ҳаммага айтиб юрманг, биз боламизни қўлимизга олгунча биров билиб-билмай қолганди...” У шу гапларни эсларкан, бир ҳаёли келишини табрикламоқчи бўлди. Аммо унинг ҳар сафар овқатлангандан сўнг ҳамманинг кўз ўнгига ўқиб, ташқарига чиқиб кетавериши гашини келтирди. Келишининг ёнига бориб... ҳамманинг олдида юкли эканини билдиравериш шарт эмаслигини айтди. Келини ҳам гўё бунга айбдордек, кечирим сўради...

Бундай воқеалар жуда кўп оилаларда рўй берганини ўрта ёшлардаги кишилар яхши хотирлашади. Ҳомиладорлигини яшириш, ўз ҳолатидан уялиш, бу даврда саломатлигига жиддий эътибор қаратмаслик... Буни базилар халқимиз аёлларига хос ибод, ҳаё ва яна қатор фазилатлардан деб билишади. Балки бу фикрни инкор этиш керак эмасдир, аммо... Фарзанди бўлиши мумкинлиги ҳақидаги хабарнинг яширилиши, атрофдагиларнинг ҳам шундай муносабати оналарнинг туғруқ пайти саломатлигида жиддий асоратларнинг қолиши, гўдак туғилгандан сўнг ҳар онаси меҳридан узоқдалиги, момо-ю, бувилар кўлида бирин-кетин катта бўлиши, болага нисбатан алоҳида меҳр танқислиги кабилар билан улабим кетди.

“Турмуш ўртоғим туғруқхонага боришни ҳам истаманганди...”

“Қайнонам “вой-бўй, ҳайвон ҳам туғади”, деб ортиқча дам олишга қўймасдилар...”

“Чилламнинг ичида тандирда нон ёпардим, сигир соғардим...”

Бугун бундай ҳолатлар камайиб борапти, десам, кимгадир эриш туюлиши мумкин. Мутахассислар эса шуну таъкидлашапти.

— Ҳатто яқин йилларга ҳомиладорлигини бошқаларга билдирмасликка интилиб, тўққиз ойдан қанчалик туғруқхонага келган аёллар сўнчадан қанча эди, — дейди Нуробод тумани тиббиёт бирлашмаси шифокори, акушер-гинеколог Рохила Қиличева. — Биз саломатлиги, ҳомиладорлиги қандай кечганиги ҳақида умуман беҳабар ҳолда туғруқ қабул қилардик. Шунга мажбур бўлардик. Утган асрда эндигина бўшанган аёлни пахта даласига чиқишга мажбурлаш, эгатлар бошидаги беланчаклар фарзанд туғилишидай эзгу, қувончли ҳодисага соя ташларди. Энг ёмони, бу ҳолат одамларнинг онда бир бола туғилса-туғилбди-да, деган, халқимизга ёт тушунчанинг шаклланишига олиб келди. Ҳомиладор аёллар то чақалоқ туғилгунча қимтини юрди.

Бундай айбдорлик хисси туғилажак фарзандларимизга ҳам кўчиб. Ўнлаб йиллар давомида шаклланган бундай тушунчани аритишга яна ўнлаб йиллар керак бўлди...

ТАФОВУТЛАР РАКАМЛАРДА КЎРИНАДИ

Ҳақиқатан ҳам ўтган йиллар давомида тиббиётда, хусусан, она ва бола саломатлиги муҳофазаси доирасида олиб борилган ишларни таҳлил қилар эканмиз, уларнинг таъсир доираси нафақат оналарнинг жисмонан саломатлиги, балки фарзандли бўлиш масъулияти-ю, қувончи кабиларнинг чуқур ҳис қилишдаги ички кечинмаларга ҳам дахл қилганини сезамиз.

Ўтган йиллар давомид аҳоли ўртасида кенг қамровли тиббий кўрикларнинг олиб борилиши, туғруқхоналарнинг тўдан таъмирланиши, уларнинг замонавий тиббиёт анжомлари билан таъминланиши, тиббиёт ходимларининг малакасини ошириш, она ва бола саломатлиги муҳофазаси, бехатар оналик тамойили асосида ўқув курсларида иштирок этиши босқичма-босқич амалга оширилди. Маҳалла, хотин-қизлар кўмиталари, ёшлар ташкилотларининг ҳам тарғибот ишларига кенг жалб этилиши, жойларда фарзанд тарбиясидан тортиб, оналар соғлом фарзанд дунёга келтириш учун нималар қилишлари кераклиги ҳақидаги тавсиялар кенг тарғиб қилинди. Ҳар бир йилнинг номланишидан келиб чиққан ҳолда мамлакатимизда қабул қилинган Давлат дастурларида бу масалага бирламчи вазифа сифатида эътибор қаратилди. Қатор қарор, қонунлар қабул қилинди, уларнинг назорати катта йиғинларда муҳокама этилди, тизимли ишлар йўлга қўйилди. Ҳар бир йилда кичик бўлса-да, ўзгартирилган, ижобий томонга силжишлар пайдо бўла бошлади.

Ўнлаб эмас, ҳатто бир неча йилларни солиштирганда ҳам тафовутлар яққол кўзга ташланди.

— Айниқса, бу масалада қишлоқ ҳудудларида чуқурлаштирилган тиббий кўрикларнинг ташкил этилиши ҳам тарғибот, ҳам амалий иш сифатида катта аҳамиятга эга бўлди, — дейди вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси бошлигининг она ва бола саломатлиги муҳофазаси бўйича ўринбосари Илҳом Ҳазраткулов. — Шунинг учун ҳам кейинги йилларда бу кўриклар аниқ сана ва тартиб асосида вилоят, республика мутахассислари иштирокида олиб борилмоқда. Муқояса учун айтиш мумкинки, вилоятимиз бўйича 2008 йилда туғруқ ёшдаги аёлларнинг 87 фоизи чуқурлаштирилган тиббий кўриқдан ўтказилди, уларнинг 49 фоизидан турли экстрагенитал хасталиклар аниқланиб, 87 фоизи соғломлаштирилган. 2014 йилда эса туғруқ ёшдаги аёлларнинг 97 фоизи шу тартибда саломатликларини назоратдан ўтказдилар. Шунингдек, 2014 йил давомида “Туғруқ ёшдаги аёллар, ўсмир қизлар ва болаларни соғломлаштириш” ҳафталиклари давомида 10 мингдан ортиқ туғруқ ёшдаги аёллар, тўққиз мингдан ортиқ болалар ва ўсмир қизлар республика ва вилоятнинг маҳалла мутахассислари иштирокида чуқурлаштирилган тиббий кўриқдан ўтказилиб, аниқланган касалликлар амбулатор ва стационар шароитда соғломлаштирилди.

2010 йилда қишлоқ жойларда ҳисобга олинган ҳомиладор аёлларнинг 50-55 фоизига поливитами комплекслари берилган бўлиб, 2014 йил якунига келиб, уларнинг 91 фоизи поливитаминоминлар билан таъминланди.

Биргина ўтган йилда вилоятдаги 12 та даволаш профилактика муассаса-

ларида 19,7 миллиард сўмлик қуриш-монтаж ишлари амалга оширилди. “Саломатлик 1, 2” лойиҳалари доирасида вилоятдаги 399 та ҚВПларга ва Самарқанд шаҳридаги тўртта оилавий поликлиникага 3667 та замонавий тиббиёт ускуналари тарқатилди.

Болаларнинг соғлом туғилиши йўлидаги йирик саъй-ҳаракатлардан бири табиийки, вилоятда она ва бола скрининг марказининг ишга туширилиши бўлди. Ушбу марказга энг чекка қишлоқлардан ҳам аёллар келиб, текширувдан ўтказилиши йўлга қўйилди. Натижада туғма нуқсонлар билан туғилган болалар сони 2008 йилда 189 нафарни ташкил қилган бўлса, 2014 йил якунига кўра, бундай болалар сони 124 нафарни ташкил этди.

Айниқса, замонавий туғруқ мажмуаларидаги етарли шарт-шароитлар туфайли жуда кичик вазнда туғилган болаларни ҳам асраб қолиш имконияти туғилгани ҳар бир фарзанд эътибор ва гамхўрликда эканидан далолат беради.

ҲАР БИР АЁЛ ТАҚДИРИГА ЖАВОБГАР БОР

Дарвоқе, бугун қишлоқ врачлик пункти ходимлари, маҳалла маслаҳатчилари билан гаплашиб қолсангиз, маҳалладаги туғруқ ёшдаги аёллар, ўсмир болалар, оилалар сонини, уларнинг аҳолини ҳеч бир қозога қарамай айтиб беришади. Патронаж ҳамширалар асосий вазифаси бўлмиш хонадонма-хонадон юриб, ҳудудидаги ҳомиладор аёллар ҳолидан бохабар бўлмаса, бу вазифада кўп ишлай олмайдми.

— Айни пайтда қишлоқ врачлик пунктимизга тегишли бўлган ҳудудда 200 нафарга яқин фертиль ёшдаги аёллар истикомат қилади, — дейди Ургут туманидаги Урамас ҚВП мудири Ф.Азизов. — Уларнинг ҳар йили чуқурлаштирилган тиббий кўриқдан ўтиши учун муассасамизда етарлича шарт-шароит яратилган. Лаборатория таҳлилларини, муолажаларни амалга ошириш учун 3 нафар шифокор, 13 нафар ўрта тиббиёт ходимлари фаолият кўрсатади. Айниқса, ўтган йили ҚВПмизга қуёш батареясининг ўрнатилиши кўрикларнинг ўз вақтида олиб борилишида асқотяпти.

Шу ўринда таъкидлаш керакки, аҳолини ўрта тиббиёт ходимлари билан таъминлаш кўрсаткичи ҳар 10 минг аҳолига нисбатан 36,4 ни ташкил қилади. Бу эса халқаро кўрсаткичларга мос келади.

... Бугун поликлиника, туғруқхона, тиббиёт марказлари ёнида келини, турмуш ўртоғи билан навбат кутаётган ҳомиладор аёлларни кўп учратасиз. Қайнона ҳам, ўғил ҳам она ва туғилма ҳақ бола саломатлигига бирдек гамхўрлик қилишмоқда. “Келинингиз мана ви витаминдан едим, жуда фойдаланар. Аёлнинг ҳомиладорлиги яширилмайди, уни ҳеч ким айбсўтмайди ҳам. Аксинча, бу янглиқдан кўпчиликнинг боши осмонга етади...”

Гулрух МўМИНОВА,
“Оила ва жамият” муҳбири,
Самарқанд вилояти.

ТАБРИКЛАЙМИЗ! Ҳурматли Ойдиннисо ҳамда Исмоилжон!

Сизларни таваллуд айёмингиз билан қутлаймиз. Сизга оилавий бахт ва хотиржамлик тилаймиз.

Яқинларингиз номидан
амакингиз Исмоилжон.

Иргашева Нозима Ҳамидуллаевна
2002-йил 1-июлда 3-бизнес
мактаб томонидан берилган КНМ
№001516 диплом йўқолганига сабабли
БЕКОР ҚИЛАНДИ.

РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

«ЎКТАМХОН-НУР» ўқув маркази

қуйидаги ўқув курсларига тақлиф этади:

Тикувчилик — 3 ой.

Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.

Аёллар костюм-шимми, плаш-пальто — 1-2 ой.

Ҳамшира — 6 ой. 4 ойи ўқиш, 2 ойи амалиёт.

Ҳамшира (тезкор) — 3-4 ой (амалиёт билан).

Тиббий массаж — 3 ой (2 ойи ўқиш, 1 ой амалиёт).

Торт ва пишириқлар — 2 ой.

Олий торт безатиш курси — 1 ой.

Ҳайвон, Европа таом ва салатлари — 2 ой.

Жаҳон таомлари — 2 ой.

Аёллар сартарошлиги — 3 ой.

Тўй ва оқшом турмаклари ва макияж — 1 ой.

Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой (0 дан балансгача).

Элита парда ва чойшаблар тикиш — 1 ой.

Элита парда ва чойшаблар тикиш олий курси — 1 ой.

Бичиш-тикиш, моделлаштириш ва малака ошириш — 1 ой.

Сартарошлик — 2-3 ой (ўғил болалар учун).

Тирноқ, киприк ўстириш ва депелляция — 1 ой

Каштачилик — 3 ой (машинада вышивка). Тўқувчилик — 3 ой.

Инглиз тили — 3 ой, рус тили — 3 ой, турк тили — 3 ой, корейс тили — 3 ой.

Бисер, яъни мунчоқ тикиш — 2 ой.

Декоратив гул ясаш — 1 ой. Сарпо қути ва саватлар ясаш — 1 ой

Бисердан гуллар, дарахтлар ясаш — 2 ой.

Карвинг (мева ва सबзавотлардан композиция ясаш) — 3 ой.

Компьютер сабоқлари — 2 ой, Интернет — 1 ой.

Барчаси амалиёт билан. Ётоқхона мавжуд.

Ўқини тугатганларга ДИПЛОМ берилади.

МАНЗИЛ: Юнусобод тумани 3-мавзе 1-уй 31-хона. МЎЛЖАЛ: Юнусобод дехқон бозори бош тарафи орқасида.

Тел: (8 371) 221-17-95, 221-77-72, +99894 678-50-30 225-97-93 (18⁰⁰ дан 22⁰⁰ гача).

ФИЛИАЛ МАНЗИЛИ: Яшнобод тумани Фарғона йўли кўчаси 4-уй 40-хона. МЎЛЖАЛ: Қўйлик кийим бозори рўпарасида.

ТЕЛ: (8371) 295-97-82, +99894 678-50-30 (кундузи) Хизматлар лицензияланган

Омина опанинг дарди оғир эди. Уни текширувдан ўтказган шифокор зудлик билан операция қилиш заруригини айтганида Ҳилола эсанкираб қолди.

— Бошидаги шишни олиб ташлаш керак, кўздаги айрим тўқималарга ҳам шикаст етиши мумкин. Операциядан сўнг онангизнинг кўзи ожиз бўлиб қолиш эҳтимоли бор, — деди шифокор.

Оддий сиклиш туфайли бошланган бош оғриги, бунчалар катта муаммага сабаб бўлишини Ҳилола сира ўйламаганди. У дарҳол катта акаси Зафарга кўнгириқ қилиб, вазиятни тушунтирди.

— Мен сенга пойтахтдаги шифокорларга кўрсатма, дегандим, қулоқ солмадинг. Мана энди ўлган иллонинг бошини кўзгадинг. Бундай операцияларга қанча пул кетишини биласанми? Шифокорларнинг, топасан, деб туриб олади. Бунча пулни қандай олишни ўйлаб кўрдингми?

— Машинангизнинг биттасини сотиб берсангиз, Собир акам мол-қўйларини сотса, куёвингиз ҳам қараб турмас, бир амаллаймиз.

Бу гапни эшитган Зафар тутаклиб кетди:

— Жинимисан, машинада Самад Тошкентга қатнаб, кира қиляпти, уни сотсак, тирикчилигимиз нима бўлади?

— Онам-чи, онам ўлиб кетаверсинми? — деди Ҳилола йиғлағудек бўлиб.

— Билмадим, Ҳилол, ўзи бошим қотиб турибди, янгангнинг ҳам мазаси йўқ, шифокор бир дунё дори ёзиб берибди, шунга қаердан пул топаман деб ўтирибман.

Катта акасидан нажот чиқмагач, Ҳилола ўртанчасига кўнгириқ қилиб, ахволни тушунтирмоқчи эди, аксига олиб телефон узилди, дарди ичида қолди.

* * *

Омина опа пойтахтга қизиникига келганига бир ойдан ошди. Барака топгур уч боласи билан каталакдек уйчада ўтирса ҳам куёви бирор марта қовоғини уйиб, ачиқ гап қилмади. Қайнонасининг раийига қарайди. Болаларига ҳам қаттиқ гапирмайди. Ўзини ўтга-чўкка ураётган қизини ёнига ўтказиб, она насихат қилди:

— Ҳилола, қизим, сен кўп сиқилма. Қанча умрим қолган бўлса, шуни яшайман. Худого шукр, ҳаммаларинг уйли-жойли, оилалисиз, энди армоним йўқ.

— Йўқ, ая, сиз менга кераксиз! Отамсиз бир ўзингиз бизларни оёққа тургазингиз. Бутун умрингиз меҳнатда ўтди, энди сиз учун биз ҳаракат қилиб, фарзандлик қарзимизни узадиган вақтда яна бизни ўйлаб, ўзингизни жарга отмоқчимисиз, йўқ, йўқ.

— Ахир, яшаганим билан бу ёруғ дунёни кўролмасам, бундан нима наф?

— Кўзларингиз кўрмаса ҳам, овозингизни эшитиб, борлигингизни ҳис

этиб турсам, шунинг ўзи менга етади.

Ҳилола тонг саҳарлаб, қишлоққа йўл олди. Акалари, тоғасини йиғиб, уларга маслаҳат солди. Тоғаси иккита буқасини, холаси ҳам тилло тақинчоқларини сотиб беришга ваъда беришди. Аммо икки ўғилдан садо чиқмади.

— Сизлар ота ўрнида менга ота, онамга суянчиқ бўлиш ўрнига, шундай пайтда орқа ўгирияпсиз, хайф сиздай ўғилларга, — дея Ҳилола йиғлаб юборди.

— Сизларда пул бўлса, Ҳайдарали операция ҳақини тўлаб тураверсин, акам иккимиз секин-аста узамиз, — дея маслаҳат солди Собир акасига тўғрими, дегандек бош иргаб.

— Куёвингизда ортиқча пул йўқлигини биласиз-ку.

— Унда, аямни қишлоққа қайта-

САХОВАТЛИ КУЁВ

ёхуд қалби сўқир ўғиллар ҳақида ҳикоя

риб юбор, шу ердаги табибларга кўрсатамиз.

Ҳилоланинг қишлоқдан умидсиз қайтганини сезган Ҳайдарали: "Майли, сен сиқилма, мен оғайниларибдан қарз сўраб кўраман", деб сўрашди. Ҳилола шифокорнинг ёнига бориб, операция жараёнлари ва унга кетадиган сарф-харажатлар хусусида гаплашиб келди.

Ҳайдарали яқин дўстларидан қарз сўраб кўрди. Бири яқинда машина сотиб олдим деса, бошқаси бировга бериб қўйганини баҳона қилди. Ҳеч кимдан пул тополмагач, ўзлари яшаб турган уйни гаровга қўйиб пул олиш ҳақида ҳам маслаҳат қилишди.

— Эртага ўз вақтида пул тополмасак, уйдан айрилиб қоламиз-ку, бошқа бирор йўлини топайлик, — деди йиғламсираб Ҳилола.

— Уй ҳам, пул ҳам топилмади, аммо она топилмади. Кўявер, насиб этгани бўлади, — деб уни юпати Ҳайдарали.

Ҳайдаралининг юрагида онаси билан боғлиқ жуда катта армон қолган эди. Уч ёшида волидаси кўкрак бези саратонига йўлиқиб, икки йил тўшакда ётган, отасининг қўли калталиқ

қилиб, операция қилдиришга имкон тополмаган экан. Болаларнинг бахтига ўғай онаси инсофли чиқиб, тўрт боладан меҳру муҳаббатини аямади. Маҳалла-кўйнинг, етимларнинг кўнглини олган аёл уларнинг ортидан эгизак фарзандлар туғди. Ҳайдарали қачон бошига бир ташвиш тушса, энг аввало, онасидан маслаҳат сўрайди. Ҳилола уйни гаровга қўйиб, қудасини даволатиш фикри ҳам қайнонасидан чиққанига ажабланмади.

Онасини шифохонага жойлаштириб, келишилган пулни нотариус орқали бир кишидан олишди. Омина опанинг бошидаги шиш олиниб, оғриқдан халос бўлди, аммо кўзлари ожиз бўлиб қолди. Операция аниқланган кун Ҳилола акаларига кўнгириқ қилиб, уларни оғохлантирди. Ик-

сида тиним йўқ, қўли-қўлига тегмайди. Шу орада йиғилган пулни ҳалиги олийҳиммат инсонга бериб, қарзининг ярмидан қўтилиб ҳам олди. Ҳилола ногиронлик нафақасини олиш учун онасининг ҳужжатларини йиға бошлади. Биринчи гуруҳ ногиронига бериладиган нафақа пулининг миқдорини эшитган катта акаси Ҳилолага кўнгириқ қилиб: "Синглим, сен анча қийналиб қолдинг, энди онамга ўзимиз қараймиз", деб қишлоққа олиб кетди. Ҳар ойда саховатли тadbirkorлар, тумандаги "Нуроний" жамғармаси, "Маҳалла" жамоат фондининг масъул ходимлари келиб, Омина опани йўқлаб кетишади. Албатта, уларнинг ташрифлари қуруқ бўлмайди. Кимдир уй-рўзғор буюмлари кўтариб келса, кимдир қўтиларни тўлдириб, озиқ-овқат маҳсулотлари ташлаб кетади. Зафар эса атрофдагиларда онасига меҳрибон ўғилдек таассурот қолдиришга уринарди. Ҳаттоки туман газетасидан келган муҳбир қизга онасини қандай қийинчиликлар билан операция қилдиргани ҳақида ёлғон ҳикоялар айтиб беришдан ҳам уялмади. Маҳалла-қўйда ёши улғу отахон ва онахонлар орасида: "Отасига раҳмат, шундай ўғиллар ҳам бор экан-ку", дейдиганлар ҳам топилди.

Қайсидир даврада Собир биринчи гуруҳ ногиронлари нафақа пулининг миқдори ҳақида эшитиб қолди-ю, акаси билан келиноисини қўшни қишлоққа тўйга кетган пайтда бориб, онасини ўз уйига кўчириб ўтди. Оғзидagi тайёр ошни олдиришга ўрганмаган Зафар машинанинг газини босиб, укасиникига етиб борди. Икки ўғилнинг жанжалидан боши қотган она ховлининг ўртасида туриб қолди. Катта ўғли: "Машинага чикинг, уйга кетамиз", деса, кичиги: "Ҳеч қаерга кетмайсиз, сизга ўзим қарайман", деб қўлидан тортқиларди. Ака-укалар ўртасидаги можарога оқсоқоллар аралашиб, Омина опани бир ой Зафарникида, бир ой Собирникида яшашга кўндирди. Шунда иккиси ҳам улушдан қуруқ қолмайдиган бўлишди.

Онаизор гоҳ у, гоҳ бу қишлоқда сарсон бўлиб яшайдан чарчади. Бир кун уйда ҳеч ким йўқ пайт почталон нафақасини олиб келганида Омина опа унга дардини тўкиб қолди. Иккиси келишган ҳолда нафақа пулларини Ҳилоланинг номига юборадиган бўлишди. Пулнинг кечикаётганидан хавотирга тушиб Зафар туман алоқа бўлимига бориб, воқеадан хабар топди-ю, тарвузи қўлтигидан тушиб қайтди. Аламзада ўғил уйга қайтганида Омина опа аллақачон Ҳилола юборган машинада елдек учиб, довон ошиб, Тошкентга кетаётганди...

Омина опанинг операциясидан сўнг Ҳайдаралининг ишлари юришиб, миқозлари кўпайиб кетди. Устахона-

Нигора РАҲМОНОВА.

...Қадам босишидан маълум

Маълумки, одамларнинг юриш-туриши ҳар хил. Кимдир қадини тик тутиб, бошқа биров кўзларини белига тираб юради. Оёғини зўрга судраб кетаётганларни кўрганда: "Пойфзали оёғини қисмаётганмикан? Балки кўп юриб ҳолдан тойгандир", дея хулоса чиқаришга шошилманг. Тиниб-тинчимасан мутахассисларнинг фикрига кўра, одамларнинг феъл-атвори, касб-кори ҳақида уларнинг юриши, қадам ташлашига қараб ҳам аниқ бир хулоса айтиш мумкин экан.

→ Қадини ғоз тутиб, енгил қадам ташлаб, кўзларини кимроқ ҳаракатлантириб юрадиганлар ҳарбий ёки спортчилардир. Бундай касб-агалари ўз соҳалари билан шуғулланмаётган бўлсаларда, қатъий ирода билан аниқ мақсад сари интилишини

қадам ташлашдан билиб олса бўлади.

→ Агар қўлини белига тираб, қатъият билан кетаётган кишини кўрсангиз, ишонаверинг, қаршингизда мутлақо ҳавойи ёки бетайин киши турибди. Тез ўзгарувчан бўлганликлари сабабли бун-

дай кишилар билан жиддий ишлар хусусида ҳамкорликка киришмаганингиз маъқул. Зарур ишингиз бўлса, йўлайукай битириб олишга ҳаракат қилинг.

→ Йўлдаги майда-чуйда

тош ёки чўлларни тепиб, тез-тез тўхтаб, кўзларини орқасига қилганича ерга қараб кетаётган одамни учратсангиз, билингки, бундайлар сизга мутлақо эътиборсиз тарзда жуда муҳим ишлар ҳақида бош қотираётган бўлади.

→ Рўпарангиздан ияги юқорига кўтарилган, кўзларини чаққон-чаққон ҳаракатлантириб, "гурс-гурс" қадам ташлаб бораётган одам чиқса, демак, қаршингизда масъулиятли амалдор шахс турибди. У ўзини жамиятда ўта муҳим ва керакли инсон деб ҳисоблайди.

→ Кўзларини чўнтагига солиб олган кишилар ўзи ва атрофдагиларга қучли танкид

Рухият

назари билан қарайдилар. Ёки муаммолари кўпчилиги боис, бу юкни кўтаролмай қолишдан ҳадиксирашади.

→ Рухан сиқилган ва ўзига нисбатан ишончини йўқотган кишилар ҳам кўзларини чўнтақларига солиб юрадилар. Лекин улар оёқларини зўрга судраб босадилар ва кетаётган томонига эмас, балки ён-атрофига аланглаб юришади. Бундайлар билан суҳбатлашиш ёки бирор ишни битиришни ўйламаганингиз ҳам маъқул.

Латофат САЪДУЛЛАЕВА тайёрлади.

ҲАМ ОТА, ҲАМ ОНА БЎЛДИ

Ушбу мактубни Жиззах вилоятидан ёзаяпман. Кўп йиллардан бери тadbиркорлик билан шугулланаман. Қўл остимда йигирмадан ортиқ чевар аёллар ишлайди. Сабр-тоқат, меҳр-оқибат, садоқат каби гўзал фазилатлар ўзбек аёлларига хослиги билан ҳар қанча мактансак арзийди. Бу сўзларни ҳар бир ходимнинг феъл-атвори ва оиласини яхши билганим учунгина ишонч билан айтаяпман. Жамоамиз катта бир оиладек, бир-биримизнинг қувончимизга шерик, ташвишимизга ҳамдардимиз. Кимнингдир оиласида бирор муаммо бўлса, имкон қадар ёрдам беришга ҳаракат қиламиз. Бугунги мурожаатимнинг асосий сабабчиси, ўтган йили сафимизга келиб қўшилган Матлуба опа, Камгап, доим маҳзун кайфиятда юрадиган Матлуба опа бир фарзандига ҳам ота, ҳам оналик қилиб, ёлғиз яшайпти. У оиласи билан ажрашгани сабабини ошкор этишни истамайди.

Ўзи 36 ёшда. Қизалоғига оталик қилиб, ўзига меҳрибон умр йўлдош бўла оладиган инсон бўлса, марҳамат, менинг манзилим ва телефон рақамимни берсангиз.

ФАРИДА,
Жиззах қиляоти.

ИШОНЧИМ СЎНГАН ЭДИ

— Оила мустақамлигидан ортиқроқ бахт йўқ экан, — дейди таҳририятга келган Раҳмат ака. — Айниқса, эркак кишининг ишлари юришмай турган вақтда унга оила аъзолари, фарзандларидан бошқа ҳеч ким далда беролмас экан. Бир кун келиб турмушим бузилиб кетиши, аёлимдан, қизалоғимдан йироқда яшашим хаёлимга ҳам келмаганди. Рафиқамнинг айби билан ажрашган бўлсакда, бўлиб ўтган тафсилотларга тўхталиб ўтирмайман. Яқинда ажрим ҳақидаги гувоҳномани олганимга тўрт йил бўлади. Аввалига уйланиш ҳақида уйламадим. Чунки аёлимнинг нотўғри хатти-ҳаракатлари туфайли аёлларга бўлган ишончим сўнган эди. Аммо мен ҳам кўп қатори бир оиланинг устунлиги бўлишни, фарзандларимнинг ширин ташвишида яшашни хоҳлайман.

Яқинда 43 ёшга кираман. Маълумотим ўрта-махсус. Уй-жойларим етарли. 40 ёшга бўлган, оғир-вазмин табиатли, оқила аёл бўлса, уйланмоқчиман.

РАҲМАТ ака,
Тошкент вилояти.

**ТОМАС ИСМЛИ
ПАРАВОЗЧА ЙЎЛГА
ТУШАДИ**

Бугун дунёнинг кўплаб болажонлари ўзларининг яна бир севимли мультсериаллари орқали Томас исмли паравозча билан гоибона дўст бўлиб қолганлар.

Қувноқ паравозчанин ажайиб саргузаштлари, ҳатто, катталарни ҳам бефарқ қолдирмаган. Энди тасаввур қилинг, агар шу болакайларга паравозча Томас билан бирга сайр қилиш таклифини айтсангиз борми... Менимча, ҳеч бирлари бу таклифни рад этмаган бўларди.

Япониянинг Ойгава (Oigawa) компанияси мўъжизаларни ҳақиқатга айлантиришга ҳаракат қилди. Компания муҳандислари худди мультсериалдаги қахрамон — паравозча Томаснинг ҳақиқий нусхасини яратдилар. Ишқибозлар мазкур паравозчани пойтахт Токионинг фарб томонида жойлашган тоғли шаҳар Шимада худудидаги темир йўлларда учратишлари мумкин. Эртақнамо паравоз эшелонида сайр қилишга талабгор болакайлар сони кўпайиб, мактаблар корпоратив тарзда буюртмалар беришмоқда. Ойгава компанияси ўзининг ноанъанавий сайёҳлик хизматлари билан шўхрат қозонган. Компания одатда Япониянинг бориш қийин бўлган, аммо ҳар қандай одамни мафтун этадиган табиат мўъжизалари томон йўл топади. Масалан, тоғлар, даралар, чўққилар, қайнар булоқлар. Шунингдек, компания эски паравозларни тўла таъмирдан чиқариб, замонавий технологиялар асосида қайта жиҳозлаб, янгидан йўлга қўяди.

**ҲАВОДА ОСИЛГАН
АВТОМОБИЛЬ**

Британиялик расм ва ҳайкалтарош Алекс Чиннек (Alex Chipneck) ўзининг охириги ноанъанавий асарини Vauxhall Motors компанияси билан ҳамкорликда яратди.

Лондоннинг Саутбэнк Маркази деб номланган даҳасида барпо этилган ҳайкалтарошлик намунасида сиз ердан 4,5 метр баландликда осилиб турган автомобиль макетини кўришингиз мумкин. Асфальт йўл қатлами кўпорилиб, унинг 15 метр келадиган қисми машина билан биргаликда орқага қайрилиб қотиб қолган ҳолатни акс эттирувчи бу манзара ҳар қандай одамнинг хайратини оширади. Дарвоқе, бу "ҳайкал" бир вақтнинг ўзида Vauxhall русумидаги автомобилни яширин реклама қилиши ҳам мумкин. Ҳа, тиниб-тинчимас ҳайкалтарошлар нималарни ўйлаб топшади дейсиз!..

Наргиза СИДДИҚОВА
тайёрлади.

“Бахтли бўлинг” саҳифаси**МЕНИ ҲАЁТ ТАРБИЯЛАДИ**

Бир оиланинг бузилиши, икки ёшнинг ажрашиб кетиши оддий воқеа эмас. Аммо буни ўз вақтида тушуниб етиш ҳаммага ҳам насиб этавермайди. Вақт ўтган, ёшлиқда уйламай қилинган хатолар оқибатида узилган муқаддас ришталарнинг уволли тутаркан.

Олим ака билан уч йил бирга яшадик. Уларнинг оиласи жуда катта эди. Овсинларимнинг менга, яъни, янги келинга иш буюришларидан жаҳлим чиқарди. Буни сезган қайнонам: “Рўзгор дегани шундай бўлади, опаларинг сендан катта, уларнинг айтганини қилиб, ишларидан ўрнак олсанг кам бўлмайсан”, деб мени койирди. Бу даққилар мендек эрка ўсган қизга ортиқча туюлиб, дарҳол гап қайтарардим. Эрим билан орамиздан гап чокса, қайнонамга: “Сизни деб уришиб қолдик”, дердим. Икки ўт орасида қолган хўжайинимнинг аҳволини кўриб, ичимдан қувонардим. Тўғри, ҳозир бу воқеаларни эслаш, айбимни тан олиш менга осон бўлмаяпти. Чунки ҳаётнинг ўзи мени тарбиялаб қўйди. Ўғлим эсини танибдики: “Нега менинг отам йўқ?” деб ўқинади. Дадалари билан айлангани кетаётган тенгдошларини кўрса, уларга эргашгиси келади. Қайнонам зулмкор, эрим ишқёмас ёки урадиган бўлганида ўтган умримга бунчалик ачинмасдим. Бироқ турмушга енгил қараганим туфайли бугун афсус чекиб ўтирибман. Ажрашиб келганимдан кейин ота-онам, акаларим: “Эрингдан кечирим сўра, оилангни тикла”, дейишганида: “Мени зўрлаб ҳеч нарсага эришолмайсизлар, барибир қайтиб бормайман”, деб туриб олгандим...

Ажрашдик. Орадан кўп ўтмай эрим уйланди. Ҳозир икки нафар фарзанди бор. Менга эса ҳар қадамимда ўғлимнинг ота меҳрига зорлиги, ёлғизлигим, кексайиб қолган ота-онам ҳалигача ташвишимдан эзилиб юришлари тинчлик бермайди...

Ёшим 38 да. 45 ёшгача бўлган Тошкент шаҳри ёки вилоятида яшовчи, касби тайин, мени тушунадиган, оқ кўнгли инсон бўлса турмушга чиқиш ниятидаман.

ХАВАСХОН,
Тошкент вилояти.

БАХТ САРПОДА ЭМАС

Турмуш ўртоғим билан етти йил фарзандсиз яшадик. Аллоҳнинг қарам кенглигини қарангки, қуну тун қилган дуо, илтижоларимиз ижобат бўлиб, кетма-кет икки ўғил кўрдик. Орзуларимиз рўёбида бахтиёр яшай бошладик. Фарзандларимизнинг бахти учун ишладик, меҳнат қилдик. Шукур, бугун уларнинг қамолани кўриб юрибмиз. Катта ўғлим Соҳибжонни уйлантирганимиздан кейин алоҳида ҳовли сотиб олиб, таъмирлаб, рўзгорини бўлак қилиб бердик. Ҳозирда унинг турмушидан хотиржаммиз. Кенжамиз Алишер эса яқинда 24 ёшга кирди. Гап шундаки, унинг тўйини бошлаш учун қўлимиз калталиқ қилаётгани, келинга деб сарпо-суруқ йўга олмаётганимиз бизни ташвишга соляпти. Ўғлимнинг топгани рўзгордан ортмаса. Борим шу, деб тўй бошласам, эрта-индин куда тараф: “Кийим-бош қилмадиларинг”, деса, ўғлим бир умр надоматга қолмасин деб кўрқаман. Ўзимизга ўхшаган камхарж оила билан қудачилик ришталарини боғласак деган умиддаман. Ичкўёвлик ҳам розимиз, йўқса, уй-жойларимиз етарли, фарзандларимиз кўз олдимизда тинч-тотув яшашса, биз ҳурсанд бўлардик.

Алишер кўнгли тоза, гайратли йигит. Маълумоти ўрта-махсус. Келин тарафдан меҳнат, сарпо-суруқлар каби ортиқча харажатларнинг кераги йўқ. Энг муҳими аҳил яшаб, оқил фарзандларнинг ота-онаси бўлиб юришса бўлди.

САЛОМАТ опа,
Самарқанд вилояти.

**КЕНЖАМДАН
КЎНГЛИМ НОТИНЧ**

— Ассалому алайкум, “Оила ва жамият” газетасими?

— Худди шундай, эшитамиз сизни.

— “Бахтли бўлинг” рукнига қизим ҳақида эълон бермоқчи эдим.

— У ҳақда қисқача гапириб берсангиз.

— Турмуш ўртоғим эрта вафот этгани учун фарзандларимни бир ўзим катта қилдим. Ҳозир катта қизим билан ўғлим оилани турмушлари тинч, икки-учтадан фарзанди бор. Энди кенжам Сожидани узатишимиз керак. У жуда оғир, босик, камгап, камсуқум қиз. Шунинг учун ҳам бегона йигитлардан ҳамшира ўзини олиб қочади. Уйимизга келган совчиларга ҳам рўйхушлик бермаяпти. Кўнглига қарасам, ҳали-бери турмушга чиқишни истамайдиганга ўхшайди. Уни ўз тенгига узатиш менинг оналик вазифам. Шунинг учун ҳам бу ишга жиддийроқ киришмасам бўлмайди, деб сизларга мурожаат қилаяпман.

Сожиди дизайнерлик йўналиши бўйича касб-хунар коллежини тамомлаган. Ундан ташқари, пазандачиликка ҳам ўқиган. Яқинда 29 ёшга кирди. Оилада аёл киши ууддалаши керак бўлган ҳамма юмушларни бажара олади. Уй-жойи, касби тайин, ёмон қусурлардан ҳоли инсон учраса, қизимни узатиб, тўйини кўриб, дуога қўл очсам, дейман.

МАШХУРА опа,
Фарғона вилояти.

ТАҲРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг» рукнига хат йўллаётган ёки бевосита мурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла фуқаролар йиғинидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади. «Оила» бўлимида 60 ёшгача бўлган фуқароларга хизмат кўрсатилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН:
(8-371)234-25-46

ЗИЁРАТГОҲ ИСТИРОҲАТ БОҒИ ЭМАС-КУ!

Тўй — икки ёшнинг бахту саодати деб очаси. Улар ўша унутилмас кунда ёши улуғларнинг дуоци билан янги ҳаёт остонасига қадам қўйишади. Бизнинг халқда азалий, хайрли бир удум бор: келин-куёвлар тўй кунини ўзлари яшаётган ҳудуддаги муборак қадамжолар ҳамда гўзал жойларни дўсту дугоналари билан зиёрат қилиб келишади. Бу жуда савобли амал эканлиги ҳаммамизга аён. Лекин...

Оддий бир мисол. Сўнгги пайтларда пойтахтимиздаги "Шаҳидлар хотираси" ёдгорлик мажмуасини зиёрат қилмоқ учун келаётган келин-куёвларни кўп қузатяпмиз. Шу ўринда ҳақли бир савол туғилади. Ҳўш, ана шу ёшлар бу тарихий манзилга қандай ниятда қадам қўйишмоқда? Албатта, бир замонлар қатагон курбони бўлган маърифатпарвар боболарининг ўлмас хотирасини ёд этмоқ ва бу жойдаги музейни кўздан кечирмоқ учун қадам ранжиди қилган бўлсалар нур устига аъло нур бўларди. Бироқ, ўзлари кулиб-яйраб

томоша қилаётган майдон истироҳат боғи ёки фақат эсдалик учун суратга, видеога тўшадиган манзарали жой эмас, аксинча муқаддас зиёратгоҳлардан бири эканлигига бу келин-куёвларнинг кўпчилиги, эътибор беришмайди.

Маърифат бобиди дунёга танилган халқлардан бири эканлигимиз билан фахрланишни биламиз. Лекин айни тўйлар мавсуми қизиган пайтда ёки оқшом туша бошлаётган маҳал бу ердаги айрим кўнгилсиз ҳолатларни кўриб ўқиниб кетасиз. Биламики, бундай жойларда шовқин кўтармасдан оҳиста сўзлашиш, секин ҳаракатланиш, одоб сақлаш ҳам ўзига хос миллий маданият белгиси саналади.

**Бахтиёр Ҳасанов,
«Қатагон қурбонлари хотираси»
музейи раҳбари, тарих
фанлари доктори, профессор:**

— Мажмуамиз жуда кўркам ва баҳаво ерда жойлашган. Майдоннинг тоза-озодалиги ва обод-кўркамлигини назорат қилиш учун масъуллар белгиланган. Яна бир эътиборли жиҳати, бу ҳудудда нафақат манзарали дарахтлар, балки

Ойна

хориждан келтирилган ландшафт гуллари ҳам ўстирилади. Баҳордан то кеч кузгача зиёратчилар қадами узилмайди. Айниқса, бу жойнинг бир дунё орзу-умидлар билан катта ҳаёт бўсағасига қадам қўяётган келин-куёвлар, ёшларнинг сеvimли манзилига айланганлиги қувонарли. Лекин баъзида, улар орасида қаерга, қандай азиз ва қадрли зиёратгоҳга келганлигини ҳам унутиб, мажмуанинг ташқи кўринишига зарар етказётган юртдошларимиз ҳам учраб турибди. Кўзларни қувнатиб ўсиб турган майсалар ва чиройли гулларни босиб, топташ ҳолатлари ҳам қузатиларди. Бундай пайтда мажмуа ходимлари билан бирга тегишли тартибда чоралар кўриб, бу масканинг зиёрат одобини ёшлар онгига синдиришга ҳаракат қилмоқдамиз.

**Мархабо Ҳайитбоева,
72 ёш, пенсия:**

— Бу баҳаво гўшага набираларим билан келиб, ўтганлар ҳақида дуо қиламан. Баъзан айрим тарбиясиз ёшларнинг беҳаё қилиқларини кўриб уялиб кетаман. Ана шундайларга бир неча марта танбех ҳам беришга мажбур бўлдим. Қайда, кулоқ солишмайди. Яқинда келин-куёвларни бошлаб келган уч-тўрт йигит бақир-чақир қилиб, кўприк устида намоийшқорона тарзда шампань vinosини пақиллатиб очиб, бир-бирига қўйиб беришганини кўрдим. Бу ҳам етмагандек, кўёв бола ҳаммининг олдида уялмай-нетмай келиннинг белидан кучиб расмга тушганига нима дейсиз? Йигитнинг ғурури, қизнинг ибод-ҳаёси қаерда қолди? Бу каби бўлмағур одатлар қаердан кириб келаяпти?

Азизлар, ушбу мулоҳазаларни ўқигач, кўнглингизда: "Бу кўпма жиддий эмас-ку, шуларнинг ёзиш шартми?" деган эътироз туғилар. Бироқ, унутмайлик, тарбияда хато-нуқсоннинг катта-кичиги бўлмаслиги ҳақида доноларимизнинг ҳикматли сўзлари кўп. Эътиборсиз, лоқайд қолдирилган ҳар бир иллат бир кун келиб кўнгилсиз одатга айланиши мумкин. Шу боис маънавиятимиз, шарқона одоб ва ахлоқимизга соя солиши мумкин бўлган бундай салбий ҳолатларга ўз вақтида ижобий ечим топиш устида тезроқ шошилайлик.

Наргиза МУРОДОВА.

ТАБРИКЛАЙМИЗ!

Ҳурматли ва биз учун қадрли бўлган меҳридарё, қалби пок онажон ва бувижон!

Сизни таваллуд айёмингиз билан чин қалбдан муборакбод этамиз. Сизга узоқ умр, бағрикенглик, мустаҳкам соғлиқ-саломатлик тилаб қоламиз.

Зафар, Юлдуз ва набираларингиз.

Тўйгу

ҚИШЛОҚ

Яшил кўйлак кийган кўчалар,
Ариқларда оқар сочлари.
Тол устида дўтор чалар ой,
Кўйдан сарқуш тол оғочлари.

Оёғини босолмас булут,
Майсаларнинг юракларига.
Ажиб умр фасларидан,
Кўнгли кетар фалакларига.

Дарахтлари ўктам, пурвиқор,
Жаннатни етаклар соясин.
Бургутни қифтига қўндирар,
Қаддини тик тутган қоясин.

Сирдошидир гул-лолаларнинг,
Онамдайин меҳрибон тупроқ.
Ватанинг бир парчаси ўзинг,
Шаҳарларга тенглашган қишлоқ.

Соҳиб АВАЗХОНОВ

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Болаяр жамғамаси) ва «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия фонди

Тахририятга келган кўлэмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклама материаллари мазмунини учун тахририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти — 15:00. Босишга топширилди — 15:00.

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

ISSN 2010-7609

Бош муҳаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Навбатчи муҳаррир — Ҳамроҳон Мусурмонова
Саҳифаловчи — Акбар ШОДИЕВ
Мусахҳилхлар — Саидгани САЙДАЛИМОВ,
Қамола АДАШБОВА

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент — 100000. Амир Темур кўчаси
1-тор кўча, 2-уй. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан рўйхатга олинган. Буюртма Ғ — 436. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ. Адади — 7161. Баҳоси келишилган нарҳда.

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Қабулхона: (тел-факс) 233-28-20
Котибият: 233-04-35, 234-76-08
«Оила» бўлими: 234-25-46

Web-site: oila-va-jamiyat.uz

1 2 3 4 5

ҲУҚУҚ ВА ЭРКИНЛИКЛАР КАФОЛАТИ

Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси мамлакатимиз мустақиллиги, халқ осойишталиги, юрт фаровонлигининг ҳуқуқий асосидир. Унда Ўзбекистоннинг суверенитети, давлат бошқаруви, халқ ҳокимиятчилиги, фуқароларнинг ҳуқуқ ва бурчлари, жамият ва шахс муносабатлари сингари муҳим масалалар тўла ўз ифодасини топган.

Дунёдаги ривожланган демократик давлатларда ҳеч бир шахс, ҳеч бир фуқаро ўз ижтимоий-шахсий ҳаётини, ўзининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишни Конституциясиз тасаввур қила олмайди. Чунки ҳар бир шахс кундалик ҳаётида Конституцияда белгилаб қўйилган ҳуқуқ ва эркинликларига бевосита муносабат қилади ҳамда ушбу асосий Қонунга ўзининг ҳуқуқ ва эркинликларини кафолатлаб берувчи, олий юридик ҳужжат сифатида қарайди. Шунинг учун ҳам демократик жамиятда яшаётган ҳар бир шахс Конституциянинг мазмун-моҳиятини чуқур англаб олиши ҳамда шахсий ҳаётида учраб турадиган муаммоларнинг ечимини айнан Бош Қонундан топа билиши зарур.

Мамлакатимизда Қомусимизнинг болалар боғчасидан бошлаб ўргатилаётгани, таълим муассасаларида Конституцияга оид танлов ва беллашувларнинг ўтказилаётгани ёшларимизни қонунарга ҳурмат руҳида тарбиялашда, ҳуқуқий демократик давлат барпо этишда уларнинг фаол иштирокини таъминлашда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Даврон РАВШАНБЕКОВ,
Юристар малакасини ошириш
маркази тингловчиси.

МАНФААТЛАР МОС КЕЛСА...

Фарзандликка олиш тартиби
ҳақида тушунча берсангиз?
О.Маматова.

— Оила кодексининг 151-моддасига мувофиқ, фарзандликка олишга фақат вояга етмаган болаларга нисбатан ва фақат уларнинг манфаатларини кўзлаб йўл қўйилади. Фарзандликка олиш болани фарзандликка олишни истаган шахсларнинг (шахснинг) аризасига кўра васийлик ва ҳомийлик органларининг фарзандликка олишнинг асослиги ва фарзандликка олинаётган бола манфаатларига тўғри келиши ҳақидаги ҳулосаси ҳисобга олинган ҳолда суд томонидан амалга оширилади.

Фарзандликка олиш тўғрисидаги ишлар Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик процессуал кодексига назарда тутилган қоидалар бўйича алоҳида иш юритиш тартибда, фарзандликка олувчилар (олувчи), васийлик ва ҳомийлик органлари вакиллари, шунингдек, прокурор иштирокида суд томонидан кўриб чиқилади. Ака-укалар ва опа-сингилларни турли шахслар томонидан фарзандликка олишга йўл қўйилмайди, фарзандликка олиш болаларнинг манфаатларига мувофиқ келган ҳоллар бундан мустасно.

Саволга Булунғур туман
ФХДБ бўлими мудири
Махбуба МУРТАЗОВА
жавоб берди.